

til laga um breyting á lögum nr. 39, 10. nóv. 1903, um leynilegar kosningar og hlutfallskosningar til bæjarstjórna í kaupstöðum.

(Eftir 3. umr. í Ed.).

1. gr.

Orðin: »og nöfnin á hverjum lista — standa á listanum« í niðurlagi síðustu málsgreinar í 2. gr. laganna falli burt.

2. gr.

3. gr. laganna orðist svo:

Sje eigi stungið upp á fleiri fulltrúaefnum á listum, sem gildir eru metnir, en kjósa skal bæjarfulltrúa, þarf engin kosning fram að fara, heldur lýsir kjörstjórn, að liðnu hádegi 2 nótum fyrir kjörfundardag, þá menn kosna, sem löglega hefir verið upp á stungið.

Sjeu aftur á móti fulltrúaefni á framkomnum, gildum listum fleiri samtals en kjósa skal fulltrúa, skal kjörstjórnin tafarlaust láta fullgjöra kjörseðla fyrir kaupstaðinn og gera almenningi kunnugt með uppfestum auglýsingum, hverjir listar sjeu í kjöri, að tilgreindum nöfnum fulltrúaefna og bókstaf hvers lista.

Á kjörseðli skulu allir listar, er gildir hafa verið metnir, skráðir þannig, að öðrumegin á hæfilega stóru pappírsblaði sjeu prentuð út af fyrir sig, hvert niður af öðru í óbreyttri röð, nöfn fulltrúaefnanna á hverjum lista, hver nafnaröð undir sínum bókstaf, og skulu vera feit og skýr langstrik til aðgreiningar milli listanna. Listarnir skulu skráðir á blaðið, hver við annars hlið, eftir stafrófsröð bókstafa sinna og nöfn fulltrúaefnanna á hverjum lista aðgreind með þverstrikum; hæfilegt bil fyrir skrifanda tölustaf skal vera fyrir framan hvert nafn innan þessa striks, sem takmarkar listann. Eigi tvö eða fleiri fulltrúaefni að öllu samnefnt, skal einkenna þau til aðgreiningar með heimilisnafni eða stöðu. Á kjörseðli skal vera fyrirsogn: »Kjörseðill fyrir bæjarstjórnarkosning í N.-kaupstað . . d. mán. 19 . .«, en að öðru leyti ekkert annað á kjörseðli letrað, en það sem að ofan greinir.

Kjörseðlar skulu vera úr góðum og þykkum pappír. Þeir skulu vera brotnir saman með óprentuðu hliðina út, þannig, að ekki sjáist letrið á þeim, og skal svo frá broti gengið, að auðvelt sje að leggja þá aftur í sama brot, er þeir eru notaðir.

3. gr.

Aftan við 1. málsgrein 6. gr. laganna bætist svohljóðandi ákvæði:

»Heimilt er bæjarstjórn að skifta kjósendum í deildir, enda skipar hún þá undirkjörstjórn fyrir hverja deild, og hefir hver þeirra sinn atkvæðakassa og kjörklefa.«

Í 2. málsgrein 6. gr. falli burt orðin: »ásamt umslagi« — til enda málsgreinarinnar, svo og 3. og 4. málsgreinin og í þess stað komi:

fer kjósandi með hann inn í kjörklefann (kjörherbergið) að borði því, er þar stendur, og gerir þar kross við bókstaf þess lista á kjörseðlinum, sem hann vill at-

kvæði gefa. Vilji hann breyta nafnaröðinni á lista þeim, er hann velur, skal hann setja tölustafinn 1 fyrir framan það nafn, sem hann vill hafa efst, töluna 2 fyrir framan það nafn, sem hann vill láta vera annað i röðinni, töluna 3 við það nafn, er hann vill láta vera hið þriðja o. s. frv. Sje eitthvert nafn, er hann getur eigi felt sig við á lista þeim, er hann kýs, má hann strika það út, og telst það þá eigi með við samtalning atkvæðanna. Krossinn við listabókstafinn, tölustafina við nöfnin og úlstrikun nafns, ef hann vill útstrika, skal hann gera með blýanti, sem kjörstjórnin hefir til í kjörklefanum. Siðan brýtur kjósandi seðilinn saman í sömu brot, sem hann var í, er hann tók við honum; gengur hann siðan inn að kjörborðinu, og stingur sjálfur seðlinum þannig samanbrotnum í atkvæðakassann, gegnum risuna á lokinu.

Annar meðkjörstjórin skal hafa fyrir sjer eftirrit af kjörskránni, og gera merki við nafn hvers kjósanda, jafnóðum og hann hefir neytt kosningarrjettar sins, en hinn meðkjörstjórin skal rita nöfn þeirra, er atkvæði greiða, á sjerstaka skrá með áframhaldandi töluröð fyrir framan hvert nafn. Enginn getur neytt kosningarrjettar, nema hann mæti sjálfur á kjörfundi og greiði atkvæði. Nú skýrir kjósandi kjörstjórn frá því, að hann sakir sjónleysis eða annrar likamsbilunar, er kjörstjórn telur gilda ástæðu, sje ófær til að framkvæma kosninguna á fyrirskipaðan hátt, og skal þá sá maður, sem kjósandi nefnir til, veita honum aðstoð til þess í kjörklefanum. Petta skal bókað í kjörbókina að tilgreindum ástæðum.

Ef kjörseðill rangmerkist eða skemmist á einhvern hátt, eftir að kjósandi tók við honum, þá getur kjósandinn afhent kjörstjórninni skemda seðilinn og fengið í staðinn nýjan kjörseðil, ef seðlabirgðirnar eru ekki þotnar, enda sje ekki ástæða til að ætla, að hann hafi ónýtt seðilinn af ásettu ráði.

4. gr.

Á eftir orðunum: »skemur en 3 tima« í 1. málsgrein 7. gr. laganna bætist:

nema allir kjósendur, sem á kjörskrá eru, hafi neytt kosningarrjettar.

5. gr.

8. gr. laganna orðist þannig:

Talning atkvæða fer fram í heyranda hljóði, þegar er kosningarathöfninni er lokið; oddviti kjörstjórnar opnar atkvæðakassann. Sje kjósendum skift í kjördeildir, lætur kjörstjóri atkvæðaseðlana úr atkvæðakössum dældanna óskoðaða saman í hæfilega stórt tómt ilát með loki yfir, og skulu seðlarnir hristir vel saman, áður talning byrjar.

Því næst tekur oddviti upp einn og einn kjörseðil í einu, og les upp listabókstaf þann, sem krossað er við á kjörseðli; sýnir hann kjörseðlana jafnóðum viðstöddum meðmælendum og leggur þá svo frá sjer, þannig, að þeir kjörseðlar, sem eru sammerktir, sjeu í bunka sjer, en meðkjörstjórar merkja jafnótt á blað, hvað margir seðlar fari í hvern bunka.

Kjörseðill verður ógildur, ef bert verður við talning atkvæða, að kjósandi hefir

sett kross við fleiri en einn listabókstaf, eða tölumerkt nöfn á fleiri listum en einum,
bætt nafni eða nöfnum við á lista,

skrifað nafn sitt á seðilinn,
sett á hann stryk eða rispu eða önnur slik einkenni, er gert geti seðilinn
þekkjanlegan,
eða notað annan seðil en kjörstjórn hefir afhent honum.

Nú er eigi krossað við neinn listabókstaf á einhverjum kjörseðli, en nöfn
eða nafn tölusett á einum listanum á honum, og telst sá listi þá valinn af kjós-
anda, þótt krossinn vanti við listabókstafinn, ef ekki eru aðrir gallar á.

Pegar allir kjörseðlarnir eru upp teknir, skal telja saman, hve margir
hafa valið hvern lista, og er það atkvæðatala listanna, hvers um sig. Bera skal
samtölu þessara atkvæðatalna saman við samtölu þeirra, er atkvæði hafa greitt
eftir skrá þeirri, sem haldin var samkvæmt 6. gr. yfir þá, sem neyttu kosninga-
rjettar. Ef samtlöunni ber ekki saman, skal fara astur yfir kjörseðlana alla og
atkvæðaskrána, og leiðrjetta skekkjur þær, sem á kunna að hafa orðið.

6. gr.

9. gr. laganna orðist svo:

Til þess að finna, hve mörg fulltrúaefni hafa náð kosningu af hverjum
lista, skal skrifa upp atkvæðatölu hvers lista fyrir neðan sinn listabókstaf, þá
helming atkvæðatalnanna, þá þriðjung þeirra, fjórðung o. s. frv., eftir því, hve
marga fulltrúa á að kjósa og hverjum lista getur mest hlotnast, þannig, að út-
komutölur þessar standi í röð fyrir hvern lista. Siðan skal marka hæstu út-
komutölnar jafnmargar og kjósa á fulltrúa, og fær hver listi jafnmarga fulltrúa
kosna, sem hann á af tolum þessum. Standi eigi svo mörg nöfn á lista, sem
honum bera fulltrúar eftir útkomutöllum, skal taka þau, sem vantar, af, hinum
listunum eftir sömu reglu.

Til þess að finna, hver fulltrúaefni hafa náð kosningu á hverjum lista,
skal telja saman atkvæði hvers einstaks fulltrúaefnis á þann hátt, er nú skal greina:

Kjósandi telst una við röðina á lista, hafi hann eigi breytt henni með því
að setja tölur fyrir framan nöfnin, og hafi hann að eins sett tölu við eitt nafnið
eða nokkur af þeim, telst hann una við röðina að öðru leyti. Oddviti kjörstjórnar
tekur kjörseðlabunkana, fyrst þann er flestir seðlar eru í, og svo koll af kolli,
en meðkjörstjórar hafa fyrir sjer lista með nöfnum þeirra fulltrúaefna, sem standa
á þeim lista, sem auðkendur er á þeim kjörseðlum. Oddviti tekur kjörseðlana
úr bunkanum einn af öðrum, sýnir þá meðmælendum og les upp nöfnum ásamt
raðartölu þeirri, er þeim ber eftir kjörseðlinum, en meðkjörstjórar rita upp at-
kvæðin eftir því. Sá, sem fremstur stendur eða talan 1 er mörkuð við, fær heilt
atkvæði; sá, sem er annar í röðinni, eða talan 2 er mörkuð við, fær $\frac{1}{2}$ atkvæði;
sá, sem er hinn þriðji í röðinni, eða talan 3 er mörkuð við, fær $\frac{1}{3}$ atkvæðis o. s.
frv. Þegar kjörseðlabunkarnir eru þannig upplesnir, skulu atkvæðatölnar lagð-
ar saman. Hafi sami maður fengið atkvæði á fleirum en einum lista, sem til
greina kemur eftir atkvæðamagni, þá skal leggja hinum lægri atkvæðatölur hans
við atkvæðatölu þá, er hann hefir fengið á þeim lista, er hann hefur mest á, og
telst sú samanlagða atkvæðatala honum þar að fullu, en nafn hans strikast út
af hinum listunum. Þeir, sem hæstar hafa atkvæðatölur, eru kosnir, svo margir
af hverjum lista, sem honum ber samkvæmt því er áður greinir. Lýsir kjörstjórn
þá kosna í þeirri röð, sem upphæð útkomutalnanna til segir.

Ef jöfn verða atkvæði lista eða fulltrúaefna, og úr þarf að skera, skal

hlutkesti ráða. Kjörstjórnin varpar hlutkesti á þann hátt, að hún ritar bókstaf þeirra lista eða nöfn þeirra fulltrúaefna, sem jöfn atkvæði hafa, á jafnstóra seðla, lætur seðlana samanbiotna í hylki, sem yfir er breitt, og kveður til einhvern ó-viðkomandimann að draga einn seðil úr hylkinu. Sá seðill, er dreginn er, segir þá til, hvern taka skal.

7. gr.

Í stað 12. gr. laganna komi svo látandi grein:

Pegar lög þessi öðlast staðfesting, skal færa viðauka þá og breytingar á bæjarstjórnarkosningalögunum frá 10. nóvember 1903, sem i lögum þessum eru ákveðnar, inn í meginmál þeirra; getur þá konungur gefið lögini, þannig breytt, út sem »Lög um kosningar til bæjarstjórna í kaupstöðum«, og komi þau í gildi 1. janúar 1914 í stað nefndra laga.